

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 95 КД-2/16г.

Дата 09.03.16г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПРОФЕСИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

изх. № 02/08.03.2016 г.

ДО

Г-Н БОРИС ВЕЛЧЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На Ваш № 55/к.д.№2 от 2016 г. от 04.02.2016 г.

МНЕНИЕ

НА

ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

по искане на петчленен състав на Върховния административен съд за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 100, ал. 2 от Закона за държавния служител

(конституционно дело №2/2016 г.)

Заглавието на чл. 100 от Закона за държавния служител (ЗДСл) ясно посочва, че неговите разпоредби имат за цел да уредят института на временното отстраняване от работа на държавните служители. Поради тази причина в чл. 100, ал. 1 са предвидени основания, при наличието на които органът по назначаване (или непосредствения ръководител) в режим на оперативна самостоятелност, може временно да отстрани от работа държавния служител. Основанията за това възникват при образувано дисциплинарно дело и в случай, че служителят се явява в състояние, което не му позволява да изпълнява служебните си задължения. В ал. 2 на същия член е предвидено в режим на обвързана компетентност задължение за органа по назначаване да отстрани временно от работа служителя, когато е образувано наказателно производство срещу държавен служител за престъпления, извършени от него в качеството му на длъжностно лице по смисъла на чл. 93, т. 1, буква "а" от Наказателния кодекс. Предвидено е също държавният служител да не получава заплата за времето, през което е бил отстранен (ал. 3) и че държавният служител, който е бил незаконно отстранен от работа, има право на обезщетение при условията и по реда на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПРОФЕСИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

Целта на целия институт на временно отстраняване е ясна, но целта на разпоредбата на ал. 2 е да бъдат предотвратени действията на служителя, които биха затруднили или биха осуетили провеждането срещу него наказателно производство.

Именно следвайки тази цел институтът на временното отстраняване не е предвиден само в Закона за държавния служител. Той намира място в Наказателно-процесуалния кодекс, който урежда материята на цялостния наказателен процес, включително случаите, когато в подобна хипотеза попадне и лице, което не е държавен служител. Временното отстраняване е залегнало и във всички специални закони, които уреждат режим на държавна служба (Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ и Закона за Държавна агенция „Разузнаване“).

Това показва, че:

- институтът на временното отстраняване от работа/длъжност е необходим за целите на наказателния процес;
- временното отстраняване е предвидено във всички закони, които уреждат статут на държавна служба.

Поради тази причина в нашето становище ще разгледаме искането за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 100, ал. 2 от Закона за държавния служител в две насоки:

1. Обхват на искането

От приложените по делото материали става ясно че искането е отправено единствено по отношение на разпоредбата на чл. 100, ал. 2 от Закона за държавния служител.

Считаме, че обявяването за противоконституционна единствено на разпоредбата от ЗДСл, не може да постигне целите, описани в искането и позовани на Конституцията на Република България (защита на правото на труд, на социално осигуряване и т.н.), тъй като временното отстраняване от длъжност ще продължи да се прилага на основание специалните закони, регламентиращи държавна служба и на основание Наказателно-процесуалния кодекс.

Според нас резултатът от установяването на противоконституционност на разпоредбата на чл. 100, ал. 2 ще доведе до промяна единствено в материалния Закон за държавния служител, но няма да преустанови прилагането на института на временното отстраняване от длъжност.

2. Същност на искането

В искането си Върховният административен съд посочва, че разпоредбата противоречи на чл. 16, във връзка с чл. 48 и на чл. 51 от Конституцията на Република България.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПРОФЕСИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

Считаме че не е налице такова противоречие на двете разпоредби от конституцията, тъй като те прокламирайки правото на труд и на обществено осигуряване създават задължение за държавата да установи **цялостен правен ред** и механизъм за безпрепятственото им упражняване, и нямат предвид конкретния статут на работодател, който тя има в служебното правоотношение с държавните служители.

Считаме че цялостния правен механизъм за упражняване на тези права са налице чрез законодателна им уредба и не е налице правна непълнота в тази посока.

В конкретния случай, чл. 9, ал. 3, т. 1 от Кодекса за социалното осигуряване (КСО) предвижда, че за осигурителен стаж се зачита и времето през което лицата по чл. 4, ал. 1, т. 1, 2, 3 и 4 и чл. 4а, ал. 1 от КСО не са работили поради незаконно недопускане или отстраняване от работа, или когато са отстранени и впоследствие възстановени на работа по реда, определен в специални закони; **за този период се внасят осигурителни вноски за сметка на осигурителя**, а за лицата по чл. 4а, ал. 1 - от работодателя им върху последното брутно възнаграждение, ако лицето не е било осигурявано; ако лицето е било осигурявано на друго основание, осигурителните вноски се внасят върху разликата между последното брутно възнаграждение и осигурителния доход за периода, ако този доход е по-малък.

В заключение считаме че в момента е налице неравнопоставеност на държавните служители по ЗДСл, тъй като законът предвижда, те да бъдат отстранени във всички случаи, когато е образувано наказателно производство срещу тях, докато общия режим на НПК (към който препращат останалите цитирани закони) предвижда и преценка на компетентния съд. Констатираното различие в режимите, регламентиращи държавна служба е неприемливо и нецелесъобразно, но според нас не е налице противоречие с Конституцията на Република България.

Отстояваме също и тезата, че необосновано дългата продължителност на съдебното производство (по оценката на Върховният административен съд) не следва да бъде приета като аргумент, тъй като в такъв случай ще се допусне поради слабостта в една система или законодателна уредба да се пренареждат обществените отношения в друга система/законодателна уредба.

С уважение,

Олга Чернева

председател на управителния съвет на
Професионалното обединение на държавните служители

